

РЕШЕНИЕ

№ 2158

гр. София, 01.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в публично заседание на 10.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **5600** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ по предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Настоящото разглеждане на делото е повторно, след като с Решение № 7338/12.06.2020 г., постановено по адм.д.№ 12571/2019 г. на ВАС е обезсилено решението № 3733/03.06.2019 г., постановено по адм.д.№ 9622/2018 г. на АССГ и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на съда.

Предявени са субективно съединени осъдителни иски, от Р. С. Г., чрез законния и представител З. Р. Н., чрез адв. Й. Н. срещу Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ - МВР(ГДБОП-МВР) и при условията на евентуалност срещу Областна дирекция на МВР-Б.(ОДМВР-Б.), за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 10 000 лева, ведно със законната лихва върху главницата от 10 000 лева, считано от датата на увреждането -27.06.2018г. до окончателното изплащане на сумата, претърпени в резултат на незаконосъобразни фактически действия на служители на сочените двама ответници.

В исковата молба се твърди, че през м. юни 2018 г. малолетната ищца Р. Г., заедно с майка си З. Н. и баба си Р. Н. били на почивка в П.. На 27.06.2018 г. били спрени от полицейски служител, който настоял да го придружат до полицейското управление. В сградата на полицията било заявено, че З. Н. е задържана и следва да остане в

управлението до следващо нареждане. Всичко това се е случило в присъствието на малолетната ищца, което е предизвикало у нея страх и ужас, детето било видимо уплашено, смутено и напрегнато. Н. няколко пъти молила полицейските служители да освободят дъщеря ѝ и майка ѝ, която също присъствала, но ѝ било отказано. В продължение на около шест часа малолетната Р., заедно с майка си и баба си престоили в полицейското управление без да им бъдат съобщени причините за това. Полицейските служители им казали, че има устно разпореждане за детето и бабата да останат на територията на районното. На по-късен етап им е било обяснено, че има представители на ТСБОП-гр. Б. и на ГДБОП, които работят по някакво дело. Те не са позволили на малолетната ищца и на баба ѝ да напуснат територията на РПУ П.. По отношение на З. Н. е била постановена заповед за задържане и след като е извършено претърсване и личен обиск е била конвоирана до [населено място], където била освободена без да са извършвани процесуално следствени действия.

Всичко това причинило значителен стрес у малолетната Р.. Това състояние продължило и след завръщането в С.. Детето станало неспокойно и тревожно; отказвало да спи само; сънят му станал неспокоен, с нощни изпускания, постоянно будене, за да проверява дали майката е там. За причинените емоционални страдания от незаконните действия на полицейските служители ищцата претендира присъждането на обезщетение в размер на 10 000 лева, ведно със законната лихва, начиная от 27.06.2018 г. до окончателното изплащане, както и присъждането на внесените държавни такси по делото по представения списък. Не претендира присъждането на адвокатски хонорар. С молби от 08.11.2018 г. и 04.02.2019 г. в хода на първоначалното съдебно производство, както и с молба от 03.08.2020 г. до настоящия съдебен състав, ищцата моли фактическите действията на ответниците да бъдат квалифицирани и като нарушение на чл.5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.Представя писмени бележки.

От ответника Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ - МВР е постъпил отговор на исковата молба, с който се оспорва предявения иск по основание и размер. Твърди се, че искът е недопустим, неоснователен и недоказан. Не са посочени кои действия на служители на главната дирекция са незаконосъобразни и са основание за присъждане на претендираните неимуществени вреди. Няма доказателства непълнолетната Р. да е задържана и спрямо нея да са използвани физическа сила и помощни средства. Сочи се, че претендираният размер на обезщетението е прекалено завишен. Не се претендира се присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

В постъпилния отговор от ответника Областна дирекция на МВР-Б. се оспорва иска като недопустим, тъй ОДМВР-Б. не е надлежен ответник. Поддържа изцяло неоснователност и недоказаност на исковата претенция. Твърди се, че на 27.06.2018 г. служители на ГД „БОП“ са потърсили съдействие от РУ на МВР-П. за осигуряване на лицата З. Н., Р. Н. и малолетната Р. Г. във връзка със специализирана полицейска операция, провеждана от ГД „БОП“ в цялата страна. Грите лица били установени от служители на районното управление и били поканени в сградата на управлението, където са поети от служители на ГД „БОП“. По време на престоя на лицата в сградата на управлението служители на ОДМВР-Б. не са работили с тях. Служители именно на тази главна дирекция не са позволили на детето и баба му да напускат сградата на районното управление.В отговора на исковата молба от 06.11.2020г. се прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение от

ищцата.

Представителят на СГП счита, че исковете са недоказани и следва да бъдат отхвърлени.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, и наведените от страните твърдения и доводи, приема от фактическа страна следното:

През месец юни 2018г. малолетната Р. С. Г., заедно с майка си З. Р. Н. и баба си Р. Г. Н. били на почивка в [населено място]. На 27.06.2018г., на основание чл.72,ал.1,т.1 от Закона за МВР, била издадена Заповед за полицейско задържане, рег. № 123113з-9 от З. Ч. – инспектор в Териториален сектор „Борба с организираната престъпност“, [населено място] при ГДБОП –МВР на З. Р. Н., в помещение за временно задържане на ОД МВР-Б., по подозрение за участие на З. Р. Н., в престъпление по чл.321, ал.3 НК. На същата дата,27.06.2018 г., преди вечеря детето-Р. С. Г., с майка си и баба си били на разходка из града и когато минали покрай районното управление на МВР били спрени от униформен служител, който проверил личните им карти след което настоял да го придружат до сградата на управлението. Там им взели чантите, ключовете и телефоните. Не им било дадено обяснение защо са задържани, само им било казано „ще чакате тук докато дойдат наши колеги“. След известно време един полицейски служител съобщил на З. Н., че е задържана и трябва да остане в районното управление до следващо нареждане. Била отведена в отделна стая. След като З. Н. прекарва известно време в тази отделна стая била изведена и качена в полицейска кола. Върнати били чантите, без парите, които са били в тях. Казали им, че отиват в квартирата на оглед. Бабата и внучката били с личен автомобил. Когато пристигнали в квартирата З. била вече там. Полицаяте обяснили, че ще карат Н. в С.. Въз основа на Заповед за конвоиране на лице рег. № 123113з-73/27.06.2018 г., издадена от А. П. – началник на ТС „БОП“-Б. З. Н. е конвоирана до С. от служител на Отдел „Н“ при ГД „БОП“. Според свид. Н. са престояли заедно с внучката Р. повече от пет часа в районното управление. Видно от приложената Справка рег.№ 4635р-6097/04.10.2018 г., издадена от ОД на МВР-Б., на 27.06.2018 г. в РУ на МВР-П. е потърсено съдействие от служители на ГД „БОП“ за осигуряване на лицата З. Н., Р. Г. Н. и малолетната Р. С. Г. във връзка със специализирана полицейска акция на територията на цялата страна. Същите лица били установени към 18,30 ч. и поканени в сградата на районното управление, където били поети от служители на ГД „БОП“-МВР-С.. От същата справка, както и от представеното по делото копие от Книга за пропускателния режим на Пост № 1 в РУ на МВР-П. е установява, че лицата З. Н. и Р. Н. са пребивавали в сградата на РУ на МВР-П. на 27.06.2018 г. от 18,30 ч. до 20,30 ч. Свид. Р. Н. се обадила в С. на другата си дъщеря свид. С. П. към 22,00 ч. На следващия ден Н. била освободена, след което била прибрана от сградата на ГД „БОП“ в С. от сестра си С. П. и двете заедно заминали за П., където всички останали още известно време. Задържането на майката З. Н. и престоя в районното управление предизвикали у малолетната Р. Г. силни отрицателни емоции. Детето плакало продължително време. След като се прибрали в С. свид. Н. заявява, че проблемите продължили - плач през нощта, внезапно будене, нежелание да играе навън, страх при вида на полицаи. Според свид. С. П. детето плачело нощем, понякога се напикавало, изпитвало страх да стои само в стаята. Наложило се да бъде потърсено съдействието на психолог, което според свид. М. продължило повече от година. От приложеното психологическо изследване от д-р Я. К. се установява, че малолетната Р. Г. посещавала този психолог два пъти седмично, във връзка с изживян стрес. Тя е била

видимо напрегната и неспокойна; импулсивна, с признаци на тревожност и лесна възбудимост; със слаб контрол над емоциите. Често се е разсейвала поради видимо безпокойство. Непрекъснато е търсила контакт с майка си. Заключение на психолога е, че детето е преживяло силен стрес, като се препоръчва да посещава психолог с оглед отработване на стресовата ситуация и придобиване на умения за правилно разпознаване и овладяване на емоциите. От представеното решение по адм.д. № 1834/2018 г. на Административен съд – Бургас се установява, че заповедта за полицейско задържане рег.№ 12311зз-9/27.06.2018 г. впоследствие е отменена като незаконсъобразна. Горната фактическа обстановка се установява от приетите по делото писмени доказателства, както и от показанията на разпитаните свидетели Р. Н., С. П. и Елен М..

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът намира следното:

Исковата молба е процесуално допустима, като подадена от лице с правен интерес и съдържаща предписаните законови реквизити.

Разгледана по същество същата е частично основателна.

Съгласно чл.1, ал. 1 ЗОДОВ правото на обезщетение възниква, когато са претърпени вреди от незаконсъобразни актове, действия или бездействия на органи или длъжностни лица на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност. Основателността на иска предполага предварителното установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконсъобразен административен акт или незаконсъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината; този акт да е отменен по съответен ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконсъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ обезщетение се дължи за всички вреди - както имуществени, така и неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Цитираната правна норма сочи, че следва да се установи наличието на причинна връзка между вредите и незаконния административен акт, действие или бездействие, като елемент от горепосочения фактически състав, от който възниква обезщетителната отговорност на държавата. Под вредоносен резултат /вреда/ следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно имуществените права и защитените от правото блага на увредения, а под "пряка и непосредствена" се разбира тази вреда, която следва закономерно от незаконсъобразния административен акт, действието или бездействието на съответния административен орган, по силата на безусловно необходимата връзка между тях. Казано с други думи, причинна връзка е налице, когато вредите са в резултат на увреждането, настъпили са по повод на него и във връзка с него. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Доказателствената тежест за установяване наличието на всички предпоставки за реализиране на отговорността се носи от ищеца, търсещ присъждане на обезщетение, съобразно общото правило на чл. 154, ал. 1 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК за разпределение на доказателствената тежест. И накрая, следва да се посочи, че за да бъде уважен искът за вреди, следва доказването на фактите от хипотезата на правната норма да е пълно, съобразно общото правило на чл. 154, ал. 1 от ГПК,

приложим в настоящото производство във връзка с препращащата норма на чл. 144 от АПК.

В настоящия случай предявената искова претенция е за вреди, вследствие неправомерни фактически действия. Следователно искът попада в хипотезата на чл. 204, ал. 4 от АПК, като дали е налице действие и дали то е незаконосъобразно се установява от съда в мотивите на решението, без да е необходим специален диспозитив за това.

От доказателствата по делото се установява, че издадената Заповед за полицейско задържане рег. № 123113з-9 е само за лицето З. Р. Н.. Полицейските органи обаче са задържали не само Н., но и малолетната ѝ дъщеря Р. С. Г. и свид. Р. Н.. По време на престоя в районното управление на последните две не им е обяснено защо са задържани. Не им е било предложено вода и храна, предвид това, че детето е било на само на 4 години, не им е осигурено правото да се свържат с адвокат. От ответната страна не са посочени никакви правни основания за задържаните на малолетната ищца.

С оглед изложеното съдът намира, че е изпълнена първата предпоставка на сложния фактически състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ – налице са незаконосъобразни фактически действия на полицейските служители, изразяващи се в неправомерното задържане на малолетната ищца в сградата на районното управление на МВР.

Арестът на майката, който е станал пред очите на детето, както и престоя в районното управление причинили отрицателни емоции у малолетната Р.. Детето плачело, търсело майка си. Очевидно е било силно изплашено. Свид. Н. установява, че състоянието не се подобрило и след завръщането в С. – детето плачело през нощта, внезапно се будело, липсвало желание да играе навън, изпитвало страх при вида на полицаи. Съгласно свидетелските показания това е следствие на незаконното задържане от полицейските органи. Съдът намира, че е осъществени и останалите две предпоставки на иска по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. На малолетната ищца е причинена вреда, изразяваща се в отрицателни психически изживявания вследствие незаконното задържане. Тези отрицателни емоции и преживян стрес са пряка и непосредствена последици от незаконосъобразните действия на ответниците и излизат, извън ограниченията на правото на свобода и сигурност, предвидени в чл.5, ал.1 ЕКПЧОС.

В неправомерното фактическо задържане на малолетната ищца са участвали длъжностни лица и на двамата ответника. Техните действия са трудно разграничими, а и по делото липсват конкретни доказателства, които да позволят отграничаването на виновни действия само на един от ответниците. В случая следва да намери приложение разпоредбата на чл.53 от Закона за задълженията и договорите, към който препраща чл.2, ал.3 ЗОДОВ - когато увреждането е причинено от неколцина, те отговарят солидарно и двамата ответници да бъдат осъдени да заплатят дължимото обезщетение солидарно.

По отношение на размера на обезщетението съдът взе предвид следното: Съгласно тази трайно установена съдебна практика, понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, съпоставени със състоянието на ищца преди него. Неимуществените вреди са конкретно определими и присъденото парично обезщетение за тях следва да

съответства на необходимостта за преодоляването им, следва да е достатъчно по размер за репарирването им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди. Нанесените неимуществени вреди на ищеца се изразяват в отрицателни емоционални и психически изживявания.

По отношение продължителността на престоя в районното управление доказателствата са противоречиви. Според свид. Р. Н., тя и малолетната ищца са били задържани повече от пет часа. От друга страна от представените и приети като доказателства Справка рег.№ 4635р-6097/04.10.2018 г., издадена от ОД на МВР-Б. и копие от Книга за пропускателния режим на Пост № 1 в РУ на МВР-П. е видно, че престоят е бил от 18,30 ч. до 20,30 ч. Съдът кредитира писмените доказателства като по-достовърни и непредубедени. Следствие на причинения от неправомерното задържане стрес малолетната ищца е започнала да плаче нощем, изпитвала страх при вида на полицаи, липсвало желание за игра навън, изпитвало страх да стои само. Наложило се да се потърси помощта на психолог, което продължило повече от година. Негативни последици не разкриват по-голям интензитет от обикновените случаи и не представляват висока степен на опасност за здравето на малолетната ищца. С оглед така очертаните характер, интензитет и продължителност на неблагоприятните последици върху емоционалното и психическо състояние на малолетната Р. Г. съдът намира, че следва да присъди справедливо обезщетение в размер на 1 000 лв., а за разликата до пълния предявен размер от 10 000,00 лева, искът е неоснователен и недоказан и следва да бъде отхвърлен.

Частичната основателност на главния иск обуславя основателността и на акцесорната претенция на ищеца за присъждане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата от 1 000,00 лева, считано от 27.06.2018 г.(деня на увреждането) до окончателното изплащане на задължението.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. Ищецът е представил списък по чл. 80 ГПК, с който е заявил разноски в размер на 25 лева, включващ държавна такса за всички съдебни инстанции.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ във вр. чл. 226, ал. 3 АПК предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в съдебните производства пред АССГ и ВАС разноски, в общ размер на 25 лева-заплатена държавна такса(подлежаща на възстановяване от ответника на ищеца в пълен размер предвид нормата на чл. 10, ал. 3, изр. 1 ЗОДОВ).Предвид ,че по делото от ищцата не се претендира и не са представени доказателства за платено адвокатско възнаграждение, не е дължимо произнасяне от съда по направеното от ответника ОДМВР-Б. възражение за прекомерност.

Ответниците не са представили списък на разноските по чл. 80 ГПК, но това обстоятелство не освобождава съда от задължението по чл. 81 ГПК, а единствено лишава страната от правото да иска изменение на решението в частта на разноските.

Независимо от частичното отхвърляне на иска, доколкото исковата молба е подадена на 10.09.2018 г., с вх. № 26000 по описа на съда и е образувано съдебно производство на 11.09.2018г., разноски за юрисконсултско възнаграждение не следва да се присъждат на ответниците, по аргумент на § 6 ПЗР на ЗИДЗОДОВ, като при

отхвърляне на претенцията за разноски, съобразно константната практика на ВКС, не се постановява нарочен диспозитив.

Така мотивиран съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ – МВР и Областна дирекция на МВР-Б. да заплатят солидарно на Р. С. Г., [населено място],[жк], вх.2, ап.№ 26, чрез законния ѝ представител З. Р. Н. обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 1 000 /хиляда/ лева, ведно със обезщетение за забава в размер на законната лихва, начиная от 27.06.2018 г. до окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ иска за обезщетение за неимуществени вреди над уважения до пълния предявен размер от 10 000 лева, ведно със законната лихва, считано от 27.06.2018г.до окончателно изплащане на сумата ,като неоснователен и недоказан,.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ – МВР и Областна дирекция на МВР-Б. да заплатят солидарно на Р. С. Г., [населено място],[жк], вх.2, ап.№ 26, чрез законния ѝ представител З. Р. Н. разноски по делото в размер на 25(двадесет и пет)лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14 - дневен срок от получаване на съобщенията до страните, че е постановено. Препис да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: